

YENİ NESİL PARAGRAF SORU ÇÖZÜMÜ

1. Doğada hiç değişiklik yoktu. O birbiri arkasına uzanan nihayetsiz sıra dağlar... Gerçi kasabanın karşısında -herkesin ilk vesilede met-hini yaptığı- bir çamlık vardı, güzeldi ama buraya yakışmıyordu. Bu esmer dağların ortasında kirli bir bakkal önlüğüne yamanmış yeşil bir kadifeyi andırıyordu. Dağların üstünde ne bir ağaç ne iri bir kaya vardı. Yalnız ufak ufak çakıllar... Hani şose yollara dökerler, en bü-yüğü yumruk kadar taşlar olur ya, sanki onları almışlar, avuç avuç serpmişler. Neye benziyordu biliyor musun? Zımpara kâğıdına... Ömrümüzü, zevklerimizi törpüleyecek bir zımpara kâğıdına...

Bu metnin anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebi-lir?

- A) Okuyucuya izlenim kazandırılmıştır.
- B) Doğayla ilgili bir konuda açıklama yoluna gidilmiştir.
- C) Bir konudaki kanıları değiştirmek amaçlanmıştır.
- D) Olaylar oluş sırasına göre verilmiştir.

2. Adana'nın güney kesiminde tipik Akdeniz iklimi egemendir. Bu iklim tipinin genel özelliği olan sıcak ve kurak yaz aylarında gölgede-ki sıcaklığın 40 °C'yi aştığı çok olur. Kışlar ise ılık ve yağışlıdır. İlin ku-zeyindeki dağlık kesimde iklim karasallaşır. Yağışlar yükseltinin art-masıyla doğru orantılyken sıcaklar bunun tam tersidir. İl merkezine ender olarak kar düşer. Bu kesimde hava sıcaklığı 0 °C'nin altına pek düşmediği için kar yağan yılların sayısı kayıtlara geçecek kadar az olur.

Bu metinde yükseltiyle yağışlar ve sıcaklık arasında kurulan bağlantı aşağıdakilerden hangisinde doğru işaretlenmiştir?

	Yükselti Az		Yükselti Çok	
	Yağış Az -	Yağış Çok -	Yağış Çok -	Yağış Az -
	Sıcaklık Çok	Sıcaklık Az	Sıcaklık Az	Sıcaklık Çok
A)		✓		✓
B)	✓		✓	
C)		✓	✓	
D)	✓			✓

3. (I) Can sıkın ve bize hiç uymayan bir kıştan sonra ısıtıcı güneş ve yeni belirmeye başlayan yeşillikler hepimize tuhaf bir oynaklık ver-miştir. (II) Sırtlarında beyaz ve kısa gömlekten başka bir şeyleri ol-mayan küçük çocuklar hiç durmadan koşuyorlar, bağırıyorlar ve şo-se yolun kenarındaki hendeklerde yuvarlanıyorlardı. (III) Delikanlılar ise keman ve klarnet çalarak yürüyorlar, genç kızlar parlak sesleriyle su gibi türküler söylüyorlardı. (IV) Ben de etrafı gözden geçirerek bir köy, bir çiftlik yanında kalabileceğimiz bir yer arıyordum. (V) İkinciye doğru siyah zeytin ağaçlarının arasında yükselen açık renk-li çınar ve kavaklar gözüme ilişti. (VI) Burası küçük bir değirmendi. (VII) Suyu bol bir çay, küçük söğüt ağaçlarının arasından geçtikten sonra dar ve taş bir mecraya giriyor, oradan da dört tane tahta olu-ğa taksim oluyordu. (VIII) İhtiyar çınarlar çukura gömülen eski değir-menin siyah kiremitli çatısını örtüyor ve ön tarafındaki geniş meyda-nı gölgeliyordu.

Bu metin iki paragrafa bölünmek istenirse ikinci paragraf hangi cümleden başlar?

- A) III.
- B) IV.
- C) V.
- D) VI.

4. (I) Malta eriği, sulu ve lezzetli meyveleri için ılıman kuşağın he-men her yerinde yetiştirilen bir meyve ağacıdır. (II) Erik, kiraz ya da şeftali gibi gülgiller familyasında yer alan bu ağaca 'yenidünya' adı da verilir. (III) 10 metreye kadar boylanabilen ağacın daha çok dal uçlarına doğru yığılmış elips biçimli iri yaprakları vardır. (IV) Ana yur-dunun Çin olduğu sanılan Malta eriği ilk önceleri Japonya'da yetiştirilmeye başlanmış, daha sonra buradan Akdeniz ülkelerine ve Avrupa'ya yayılmıştır.

Bu metinde numaralanmış cümlelerden hangisi anlatımın akışı-nı bozmuştur?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

5. I. Metin

Patan kenti içindeki tapınak ötekilere göre daha değişik bir yapıda. Adı Altın Tapınak. Rengi altını andırıyor. Tapınağa girmemize izin vermiyorlar. Ancak avlusunu ve dış bölüm-lerini görebiliyoruz. Avluya girmenin de koşulu var. Ayağın- da deri ayakkabı olanlar avluya alınmıyor.

II. Metin

Varanasi'ye ulaşıyoruz. Burası dünyanın en eski kentlerin- den biriymiş. Kuşkusuz beş bin yıllık pek çok kent var yer- yüzünde. Bu kentlerin çoğu, ören yeri konumunda. Oysa Varanasi'de yaşam beş bin yıldır kesintisiz olarak sürüyor. Bu kent hiç terk edilmemiş.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden bi- ri değildir?

- A) Karşılaştırma yapılması
- B) Gezi yazısı türünde olması
- C) Birinci kişi anlatımı kullanılması
- D) Benzetmelerden yararlanılması

- 6.** Ağaçların çoğunda her yıl, bir önceki yılın odununu dıştan sa- ran yeni bir odun katmanı oluşur. Bu katmanlar daire biçiminde olduğundan yıllık halka ya da büyüme halkası diye adlandırılır. Enine kesilmiş bir ağaç gövdesini incelediğinizde bu halkala- rı kolayca görebilirsiniz. Gövdedeki her halka, ağacın yaşadığı bir yılı gösterir. Yağmurların bol olduğu yıllarda oluşan halkalar kurak yıllarda oluşan halkalardan daha geniştir. Bu nedenle bir ağacın halkalarına bakarak yalnızca yaşı değil, hangi yılların ya- ğışlı, hangi yılların kurak geçtiği de belirlenebilir.

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak söy- lenmiştir?

- A) İklim koşulları ağaçların ömrünü etkiler mi?
- B) Ağaçlar en çok yağışlı yıllarda mı gelişir?
- C) Ağaçlar hangi katmanlardan oluşur?
- D) Ağaçların yaşı nasıl belirlenebilir?

7.

- I. Hislerimizi etkileyen yüz ifadeleri üzerinde yapılan çalışmalar, iyi durumdayken bile pek fazla gülmediğimizi ortaya çıkarmıştır.
- II. Benzer şeyler diğer ifadelerle de oluşur.
- III. Onlar beynimize giden kan ve oksijen miktarını, sinir taşıyıcıla- rının uyarı düzeyini artırır.
- IV. Oysa gülümseme ve gülme, biyolojik süreci etkileyerek kendi- mizi daha iyi hissetmemizi sağlar.
- V. Yüz ifadenizi korku, endişe, sürpriz, kızgınlık fizyolojisine sokun bakalım neler hissedeceksiniz?

Bu metnin düşünce akışını sağlamak için hangi cümleler yer de- ğiştirmelidir?

- A) II ve III.
- B) II ve IV.
- C) III ve V.
- D) IV ve V.

- 8.** Yaşar Kemal, romanlarında Anadolu insanının yaşam koşulları- na ve ruhsal dünyalarına ışık tutmuş bir yazardı. Gerçek ile ef- saneyi birleştiren destansı eserleriyle dünyaca tanınmıştı. Yaşar Kemal yetiştiği bölgeye çok bağlı kalmış, - - - .

Bu metin düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangi- siyle tamamlanamaz?

- A) kendisi için tükenmez bir kaynak olarak gördüğü Çukuro- va'yı yazmıştır
- B) memleketinin yöresel kültürünü ömrü boyunca yaşamaya gayret göstermiştir
- C) eserlerinde doğup büyüdüğü yerleri ve bu coğrafyanın in- sanlarını anlatmıştır
- D) bu bölgede efsaneleşmiş olayları eserlerine yalın bir dille ak- tarmıştır

9. Babam her mevsimin kendine özgü biçimde yaşanması gerektiğine inanır, bizleri de peşinden sürükledi. Örneğin kışın kar yağıp her yer bembeyaz olduğunda, pazar günleri, bizleri devlet gücüyle Tarabya'daki yazlık evimize götürürdü (Zaten şehirdeki evi hiç sevmeydi ve Tarabya o zamanlar şehir dışıydı.) ve sus payı olarak ısınmak diyemeyeceğim de o soğuğa dayanabilmemiz için evin çeşitli yerlerine garip sobalar kurardı. Ama asıl amacı şömineyi yakıp karşısına geçmekti. Bahçeden torunlarla birlikte kuru dallar, kozalaklar toplanır, odunların üstüne yığılır ve ateş yakılırdı. Ondan sonrası gerçekten büyük zevkti. Dışarıda karlarla kaplı yaşlı fıstık çamları... Bir rüya ülkesi görünümünde karşı tepeler, çatıları bembeyaz olmuş evler... İçeride çıtır çıtır yanan bir şömine... Arada sırada patlayan kozalaklar... Havaya saçılan kıvılcıklar... Gözlerimizi almadığımız alevler...

Bu metnin dil ve anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.
- B) Anlatım birinci kişi ağızından yapılmıştır.
- C) Öznel yargılara yer verilmiştir.
- D) Eksilteli cümleler kullanılmıştır.

10. Günümüzde Asya kıtası, dünya nüfusunun %60'ını barındırmaktadır. Küçük köylerde yaşayan Asyalı çiftçilerin sayısı, şehirlerde yaşayanlardan fazladır. Nüfusun yaklaşık %90'ı kıtanın doğusunda ve güneyinde yaşar. Bu yoğun nüfuslu bölge, Pakistan'dan Çin'in kuzeyine ve Japonya'ya doğru bir yay çizer. Tarım, Asya'nın doğusu ve güneyinde bugün de en önemli etkinliktir.

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Açıklamadan
- B) Karşılaştırmadan
- C) Örneklendirmeden
- D) Sayısal verilerden

11. Türk Dil Bayramı'nda düzenlenen panelde konuşma yapanlardan biri, Arapça ve Farsça sözcükler atılarak dilimizin kısırlaştırıldığını ima etti. Ancak onun bilmediği ya da düşünemediği kimi yönler vardı. Şimdi onları anımsatalım. İlkini şunu söyleyeyim: Hiç kimse, halkın onayı olmadıkça dilden bir tek sözcüğü bile atamaz. Hiç kimse, yine halkın onayı olmadan dile hiçbir sözcük sokamaz. Dil Devrimi sürecinde önerilmiş kimi sözcüklerin halkça benimsenmemesi buna örnek gösterilebilir. İkincisi, dilimizin yabancı sözcüklerden arındırılması konusu -Türk dili tarihini inceleyenler bilirler- yeni değildir. Atatürk'ün önderliğinde girilen Dil Devrimi bu girişimlerin olgunlaşmış bir uygulamasıydı. Dilimizi hiçbir biçimde kısırlaştırmadı, tersine gerek söz varlığı gerek anlatım olanakları açısından zenginleştirdi.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznel yargılara yer verilmiştir.
- B) Tartışmacı anlatım kullanılmıştır.
- C) Betimleyici öğelerden yararlanılmıştır.
- D) Bir düşünceye karşı çıkılmıştır.

12. Atatürk, tarihle ilgili kalın bir kitap okuyordu. Öylesine dalmıştı ki çevresini görececek hâli yoktu. Bir sürü yurt sorunu dururken kendini tarihe vermesi Vasıf Çınar'ın canını sıkmış olacak ki Atatürk'e şöyle dediğini duydum: "Paşa'm! Tarihle uğraşıp kafanı yorma. 19 Mayıs'ta kitap okuyarak mı Samsun'a çıktın?" Atatürk, Vasıf Çınar'ın bu çok samimi yakınmasına gülümseyerek şöyle karşılık verdi: "Ben çocukken fakirdim. İki kuruş elime geçince bunun bir kuruşunu kitaba verirdim. Eğer böyle olmasaydı bu yaptıklarımın hiçbirini yapamazdım."

Bu metinden Atatürk ile ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak çıkarılamaz?

- A) Okuma alışkanlığını çocuk yaşlarda kazanmıştır.
- B) Tarih konusunda birikim sahibi olmaya çalışmaktadır.
- C) En çok, tarih konulu kitapları okumayı sevmektedir.
- D) Başarılarını, okumaya borçlu olduğunu düşünmektedir.

13. Türkiye’de çizgi film sektörünün dünya ülkelerinin çok gerisinde olması nedeniyle televizyon kanallarında yabancı çizgi film yoğunluğu yaşanmaktadır. Özellikle dilimize çevirisi yapılan çizgi filmlerin seslendirilmesinde çeviri kokan bir anlatı tarzıyla karşılaşmakta, bu da çocuğun hem dil hem kültür yönünden olumsuz etkilenmesine neden olunmaktadır. Kültürümüzde bulunmayan ve olduğu gibi çevrilen argo sözcükler çocuğun dil gelişimine olumsuz etki yapacaktır. Günümüzde çizgi film kanallarının çokluğu, diğer kanallardaki çizgi film saatlerinin sıklığı ve çocuklara yönelik tanıtım kuşaklarının cazibesi; çocukları oyundan, arkadaşlık ilişkilerinden, ders çalışmaktan, kitap okumaktan alıkoyma gibi sorunlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu metinde asıl üzerinde durulan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çizgi filmlerin çocuklar üzerinde bırakabileceği olumsuz etkiler
- B) Çizgi film kanallarının çokluğu ve çizgi film saatlerinin sıklığı
- C) Türkiye’de çizgi film sektörünün yabancı yapımlarla rekabet edememesi
- D) Televizyon kanallarında yabancı çizgi filmler yayınlanması

14. Herkes eski mekanik hesap makinelerinin ve daktiloların harika makineler olduğunu ve bunları geliştirmek için yapacak bir şey olmadığını düşünseydi ne olurdu? İnsan olarak yeni ve farklı şeyleri denemeye isteksiz olursanız kısa süre içinde yaşamdan zevk almayan, sıradanlığın meydana getirdiği bunalımlarla yaşayan bir insan olursunuz. Her gün aynı şeyleri yapan, buna karşılık hayatlarının değişmesini bekleyen insanları hiç anlamıyorum. Eğer aynı konuda, aynı şeyleri yapmaya devam ederseniz hiçbir zaman farklı sonuçlar elde edemezsiniz.

Bu metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Yenilikleri Takip Etmek
- B) Hayatı Sıradan Yaşamak
- C) Azimli ve Kararlı Olmak
- D) Yeni ve Farklı Olanı Denemek

15. Okyanusta yol alan bir gemi, küçük bir ihmal ile buz dağına çarpıp sulara gömülebilir. Trafik kazalarının en büyük nedeni küçük bir ihmaldir, bir anlık hata. Hayatta küçük şey yoktur. Vapura girerken can simitleri hiç dikkatimizi çekmez. Bir batma tehlikesinde o hiç önemsemediğimiz can simitleri her şeyimiz olur. “Titanik” filmini izleyenler bilir, muhteşem bir gemidir. Gemi suya indirilirken kaptana sorarlar: “Burada yolcu sayısı kadar can simidi yok!” Kaptan, kendinden emin bir şekilde der ki: “Sorun değil, nasılsa bu gemi batmaz.” Ne yazık ki kaptan yanılır, yeterli sayıda can simidi olmadığı için binlerce insan hayatını kaybeder.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurallara uymak, herkesin sorumluluğudur.
- B) Güvenlik sağlanmadan hareket edilmemelidir.
- C) Hayatta kalabilmek üstün bir çaba gerektirir.
- D) Hiçbir şey, önemsenmeyecek kadar küçük değildir.

16. Çokları gibi, Nurullah Ataç da şiir denemeleriyle yazmaya başlamıştır. Ancak sonra şiir yazmayı bırakmış, deneme, eleştiri yazılarına yönelmiş, çeviri çalışmalarına yoğunlaşmıştır. Eski ve yeni edebiyatı çok iyi bildiği için genç şairlerin, yazarların bir tür yönlendiricisi olmuştur. Öte yandan Türkçenin araştırılmasında, kendi öz değerlerine kavuşmasında büyük çaba göstermiştir. Ayrıc dilimize birçok yeni sözcük de kazandırmıştır.

Bu metinden Nurullah Ataç ile ilgili olarak,

- I. Farklı türlerde yazılar yazmıştır.
- II. Döneminin hatırı sayılır yazarlarından.
- III. Şiirlerini topladığı kitapları vardır.
- IV. Dil konusunda kafa yormuş biridir.

yargılarından hangisine kesin olarak ulaşılamaz?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.